

בלבבי משכן אבנה

כל החומר המופיע בעלון זה חדש

י"ג עיקרים

יסודות האמונה לרמב"ם

אהבת הבריות - אהבה כשלעצמה או כלי לאהבת הבורא

ניתן לכך דוגמא יסודית מאד בבריאה. יש מושג שנקרא "אהבת הבריות", קשר בין בני אדם. האם הקשר בין בני אדם הוא מציאות לעצמו, או שהוא מציאות וכלי לקשר היותר פנימי, למי שאמר והיה עולם. מי שהקשר שלו בין בני אדם הוא כקשר לעצמו, על זה בעומק נאמר "או חברותא או מיתותא". מי שהקשר שלו בין בני אדם הוא כלי לקשר למי שאמר והיה עולם, אזי גם עליו נאמר עליו "או חברותא או מיתותא", אבל השאלה מי החברותא שלו.

כאשר האדם קשור לפלוני, קשר בין ראובן לשמעון, אהבת דוד ויונתן, וכן ע"ז הדרך, אם החיבור לאותו אדם זהו כלי בלבד לחיבור למי שאמר והיה עולם, הרי שראובן תופס את שמעון כמציאות אמת. אבל אם ראובן מתחבר לשמעון והוא חושק בשמעון כשלעצמו, זהו חיבור של עלמא דשיקרא.

לפ"ז, אם ראובן הוא בעל השגה שהחיבור הוא רק כלי, ומאידיך שמעון תופס את הקשר לראובן כקשר עצמי, שמעון יכול להרגיש במעמקי נפשו שראובן לא כ"כ קשור אליו, והוא תופס שזה נובע מחוסר קשר. אבל באמיתת הדבר זה לא נובע מחוסר קשר, אלא זה נובע מסיבה אחרת לגמרי, זה נובע שראובן בעומק תופס את הקשר לשמעון ככלי לאור יותר פנימי, משא"כ שמעון תופס את הקשר לראובן כמציאות גמורה.

זו היא נקראת אהבת ישראל אמתית. אהבת ישראל אמתית עניינה שהאדם תופס שכל מציאות של כל דבר באה לגלות רק דבר אחד. פעמים הגילוי הוא דרך ראובן, פעמים הגילוי הוא דרך שמעון, ופעמים הגילוי הוא דרך לוי. יש להדגיש, זה לא זלזול בראובן או

זלזול בשמעון או בלוי, אלא ההפך הוא הנכון, אין לך רוממות יותר גדולה מכך שהאדם תופס שכל המציאות של זולתו הוא רק גילוי הבורא יתברך שמו. אולם כל זה רק אם הוא תופס כך את עצמו.

אין כאן "ואהבת לרעך כמוך" יותר גדול מהאופן שהאדם שתופס שכל המציאות היא רק גילוי של הקב"ה. אם אני תופס דבר שמציאותו היא לא גילוי של הקב"ה, הרי שהקטנתי בערכו, ולכן אהבתי אליו קטנה יותר, כי לפי ערכו כך אהבתי אליו. היותו של רעהו אמצעי לדבר יותר גדול, זוהי מדרגה יותר גדולה מאשר היותו כשלעצמו כדבר שפל.

בלשון מדוקדקת יותר. מצד הנפש התחתונה שבאדם, הנפש הבהמית התחתונה שאור האמונה לא בקע לשם, שם צריך לאהוב את זולתו כאהבת עצם לעצמו כשלעצמו. אולם מצד הנפש האלוקית שמאירה, הוא אוהב את זולתו מצד היותו כלי לגילוי הבורא יתברך שמו. מי שיאהב את זולתו רק מצד אהבת עצם, הרי שחסר לו האור הפנימי. ומי שיאהב את זולתו רק מצד היותו כלי, הרי שחסרה לו הנפש הבהמית, מחמת שיש מקום בנפש שאין בו אמונה. אם היה בו אמונה שלמה הכל היה אחרת, אולם אין כזה מהלך חיים עד ימות משיח.

מדוע זה נקרא "אמונה"

ניתן להביא הרבה דוגמאות, אולם אנו מעמידים את נקודת היסוד שתהיה ברורה מאד. "להאמין מציאות" עניינו להתחבר לעצם ההוית של אותה מציאות. "להאמין מציאות" עניינו לתפוס שכל אותה מציאות באה לגלות רק דבר אחד. ובודאי שהמציאות זוהי מציאות הבורא יתברך, כי אין מציאות זולתו. צריך לתפוס ברור מהו המושג "להאמין מציאות". "להאמין מציאות" זוהי הגדרה שאני תופס כל דבר כהיות שהוא קיים לגילוי.

מעתה ישנם כאן פנים הרבה יותר עמוקות מדוע זה נקרא "אמונה". אדם הרואה שלחן, לפי העין הרואה השלחן משמש לשבת לאכול עליו. אולם לפי האמונה השימוש של השלחן הוא רק גילוי של הבורא יתברך שמו. ובלשון הפשוטה, לכן זה נקרא "אמונה". זה נקרא אמונה מחמת שבעצם האדם לוקח כל דבר, וכל מה שנקרא כבנין, הוא סותר אותו, מחמת שהוא מראה שהדברים פועלים לשם כיוון אחר.

הבריאה נראית באופן שהשלחן משמש לתשמיש של שלחן, הכסא משמש לתשמיש של כסא, וכן ע"ז הדרך. כאשר אנו לוקחים את הכסא שנקרא אמונה, "להאמין מציאות", הרי שהאדם תופס שכל הדברים משמשים רק לדבר אחד, וזה סותר לגמרי את כל החושים הפשוטים של העוה"ז. החושים הפשוטים של העוה"ז מראים לעין החומר שכל דבר משמש למה שהוא משמש.

אנו תופסים על דרך כלל שהמושג שנקרא אמונה עניינו שהאדם מאמין שיש מי שברא את העולם ומנהיג אותו, וכל מה שהאדם חי ביום יום, לא שייך לעצם האמונה. וגם אם יאמר האדם שזה שייך בעצם כך שאם הוא ברא אני צריך לעבוד אותו, אבל עדיין זה לא אופן שכל המציאויות שייכות לאותו דבר.

"כל הנקרא בשמי ולכבודי בראתיו יצרתיו אף עשיתיו" (ישעי' מב, ז) - הרי שכל מה שהקב"ה ברא בעולמו, הם חלקי אותה מציאות. זה נקרא "וצדיק באמונתו יחיה" (חבקוק ב, ד), כוונת הדבר היא, שהאדם לא רואה שום דבר אלא מכח האמונה. לפיכך, מה שנאמר כאן בלשון הרמב"ם: "להאמין מציאות הבורא יתברך שמו", האמונה שאנחנו צריכים לחיות בה, זוהי אותה אמונה בעצם שכל תפיסת הנפש יוצאת מנקודה של אמונה. ■ המשך בע"ה שבוע הבא - מסדרת דע את אמונתך_001_ הגדרת מהות האמונה והגדרת מציאות (שלוש עשרה העיקרים לרמב"ם) בקול הלשון 1<2<3

פרק ההתבודדות | מרבינו אברהם בן הרמב"ם

משל למה הדבר דומה, אדם שאוהב דבר מאכל מסוים, אם לפתע אומרים לו את אותו שם של דבר המאכל, מתעורר בו הרצון אליו, וכן אם הוא מריח את אותו דבר מאכל. להבדיל אלף אלפי הבדלות, כאשר הנפש של האדם ריקנית, שמזכירים לו את אותם דברים הוא רוצה את אותם דברים, וכשהוא שוכב בלילה הוא לא מסוגל להירדם, הוא נזכר באיזה דבר מאכל, והדמיון פורח וראשו נמצא כעת במחשבה כיצד הוא משיג את אותו דבר. זהו כאשר הנפש נמצאת בשפלותה התחתון. אבל כאשר הנפש חיה את העולם הפנימי, אזי מתגלה המציאות של התקשרות לא-ל חי.

ואמר דוד (תהלים ס"ג, ב'): "צמאה לך נפשי כמה לך בשרי" וכו'.

כאן החידוש הוא עצום. בשלמא "צמאה לך נפשי", זהו התגלותה של הנפש האלוקית - "נכספה וגם כלתה נפשי לחצרות ה'" (תהלים פד, ג). אולם, "כמה לך בשרי", שגם הבשר, החומר, בבחינה שדוד המלך "הרגו ליצה"ר בתעניות", ועיי"כ הכחיש את כח הבשר דקלקול, ונתגלה שגם הבשר "לבי ובשרי ירננו אל אל חי" (שם) - זה כבר מבהיל, שאזי האדם מבודד לגמרי.

באופן הרגיל, תמיד מתגלה אופן של "מצא מינו את מינו ונעור", וכאשר האדם נמצא עם אנשי חומר, הוא בשר ודם והם בשר ודם, ואזי מתעורר החומר. אבל אם בשר האדם הוא במדרגת "כמה לך בשרי", אזי אין כאן מצא מין את מינו ונעור, מחמת שזה "כמה לך בשרי" דייקא.

ועוד אמר (שם, ט'): "דבקה נפשי אחריך" וכו'.

כלומר, שהנפש נמשכת "כברזל אחר אבן השואבת", כלשון הרמח"ל בתחילת המסילת ישרים. כמו שהאדם שומע ניגון ערב והוא נמשך ללכת לראות היכן מקור הניגון ולהתקשר אליו, כך הנפש שומעת את שירת הבורא יתברך שמו כביכול, ויתר על כן את עצמותו, והיא נמשכת ונשאבת. שלמות מדרגה זו נקראת "מיתת נשיקה", שהאדם מידבק מלשון נשיקה, דברים הנושקים זה לזה, 'השקה' - נשיקה. האדם מידבק בעומק מעמקי נפשו, נקשר אליו יתברך שמו, מתגעגע אליו יתברך שמו, נמשך אחריו, וכל פעם שיש לו את אותו השקט לפי מדרגתו, מתעוררת אותה תשוקה פנימית והוא נמשך אליו יתברך שמו. ■ המשך בע"ה בשבוע הבא - מתוך סדרת

שיעורים על ספר "המספיק לעובדי ה'" מרבינו אברהם בן הרמב"ם

פרק ו' | האופן למעשה של צירוף היראה והתורה.

להתוודות על חטאתו

על מנת לטהר את ליבו האדם צריך שתהיה לו יראת שמים שלא יחטא, ועל מה שהוא חטא, הוא צריך לטהר את הלב, "לב טהור ברא לי אלו-קים". זהו - "להתוודות על חטאתו". אבל יתר על כן, לא רק להתוודות על החטאים שהחטאים לא יהיו באופן של מסך המבדיל, באופן של כח טמטום הלב שאוטם את ליבו שהתורה לא יכולה לחדור לשם, אלא צריך שהוא יתוודה על חטאתו - וביאור הדבר.

כי הלב יש לו מעמקים, כמ"ש "מעמקים קראתיך הוי"ה" - עומק לפני מן עומק. אם האדם לא טיהר בכלל את לבבו אז עיקר ככל התורה שלו נמצא במוחו כמו שנתבאר ובה רוח ועוקרתו כי חכמתו מרובה ממעשיו.

אבל אם האדם כן מתחיל לטהר את הלב, אז כפי שיעור עומק טהרת הלב כך הוא שיעור השגתו בתורה!! לא ידיעתו בתורה היא מדרגת השגתו, זוהי מדרגת ידיעה בעלמא, אלא מדרגתו בתורה היא כפי שיעור עומק טהרת הלב ולעומק הזה בדקדוק נכנסת מדרגת תורתו!!

ולפיכך, ככל שהאדם מטהר את לבבו יותר, ממעמקים - עומק לפני מן עומק, אזי כך נעשה "לב טהור ברא לי אלוקים" עמוק יותר, ועל ידי כך חודרים הדברי תורה למקום פנימי יותר בלבבו!!

אם כן צריך שמהיראת ה' טהורה יעשה תשובה מעומקא דליבא דייקא, כי אם האדם עושה תשובה מקופיא ולא מעומקא דליבא, אע"פ שהרהר לעשות תשובה והרי זה צדיק גמור, אבל זהו רק צדיק גמור בחיצוניות הלב של דיני תשובה של חרטה, וידוי וקבלה לעתיד, אבל טהרת הלב באמת עוד לא חלה בעומק קומתו של האדם.

ככל שהאדם שב בתשובה יותר באופן של מעומקא דליבא, עומק לפנים מן עומק, על ידי כך הוא מכין את המקום הפנימי בנפשו "לב טהור ברא לי אלוקים", בריה חדשה, ריקן ממציאות הרע שקדם לו, ובכללות מהיצר הרע שבחלל השמאלי, ונעשה ליבו כלי להשראת השכינה בכלל, ולעסק התורה בפרט שיכנסו דברי תורה לתוך לבבו.

לפיכך צריך להבין למעשה, שכפי שיעור טהרת הלב שהאדם מטהר את עצמו בכלל, ובפרט לפני הכנת עסק התורה, כך נעשה ליבו פתוח כאולם, לא רק כחודו של מחט, ולא רק כפתחו של היכל, אלא כפתחו של אולם, לפי השיעור כמובן של "אתם פיתחו לי פתח כחודו של מחט, ואני אפתח לכם פתח כפתחו של אולם שקרונות נכנסים בו" כלשון חז"ל. כפי השיעור שהאדם עמל לפתוח את לבבו, כך שיעור כניסת התורה אליו!! ובעומק יותר, כאשר לשם נכנסת התורה, אז נפתחים מבעי הלב ואז לבו נעשה מעיין הנובע במעמקי התורה!! זה לא רק מה שנכנס מבחוץ פנימה לתוך לבבו של האדם, אלא מה שנכנס מבחוץ פנימה לתוך לבבו מעורר את מעמקי הלב, הוא מעורר את הלב"ב נתיבות חכמה הגנוזים במעמקי לבבו של אדם, ועל ידי כך הוא זוכה לתורת אמת נטע

בתוכו. ■ המשך בע"ה בשבוע הבא - מתוך קובץ שיעורים על ספר נפש החיים שער ד'

אות יד'

ודאי שהקב"ה משלם שכר לכל בריה על כל פרט, הוא שילם לפרעה, הוא שילם לנבוכדנצר, והוא ישלם בודאי לישראל שעמלים בתורה, אפילו שאינם עובדים עבודת אמת. אולם העבודה היא, האדם נולד חסר לפי חלקי שלו והוא צריך להשלים את עצמו לפי חלקי שלו. אחד שעבודתו לעסוק בהלכה והוא עוסק באגדה, אחד שעבודתו לעסוק באגדה והוא עוסק בפלפול - הוא לא עוסק בחלקו שלו. כמובן שכל אחד צריך את כל חלקי התורה, השאלה רק כמה ואיך לפי שורשי הנשמות של כל אחד. אבל עבודת כל אחד היא חלקו שלו, הוא נולד חסר לפי חלקו שלו, ועבודתו היא להשלים את חלקו שלו, זו עבודה אחת.

אולם, אם האדם ישאר בשלב זה, הוא תמיד ישאר חסר ביחס לשלמות האמיתית. כאן, מגיע השלב השני העמוק של החיים. ההדבקות וההתבטלות אליו יתברך שמו מביאה את האדם לשלמות המוחלטת. לא שהוא הופך להיות שלם מוחלט, אם הוא חושב את עצמו לשלם מוחלט הוא הופך להיות פרעה, "לי יאורי ואני עשיתני" (יחזקאל כט, ג), עשה עצמו אלוה, זו עבודה זרה (מדרש רבה, וארא, פרשה ח, א). אלא כיצד הוא הופך להיות שלם בכל מיני שלמויות - הוא דבק ובטל אליו יתברך שמו.

כולנו הרי יודעים שיש מצות דבקות בבורא יתברך שמו, "ולדבקה בו" (דברים יא, כב), "ואתם הדבקים בה' אלוהיכם" (דברים ד, ד), הוזכר פעמים רבות בתורה, כמו שמנה בעל החינוך ועוד. מעתה, כאשר מבינים את הדברים הללו, העומק והתכלית של המצוה להידבק בבורא עניינה - להיות שלם. עבודת האדם להיות שלם, זוהי כל העבודה.

"התהלך לפני והיה תמים" (בראשית יז, א), והגמ' מבארת מהו "תמים" - שלם (נדרים לא ע"ב). אזי מהי כל עבודת האדם עלי האדמות - להיות שלם. כיצד להיות שלם - שני מיני שלמויות שהוזכר. שלמות ביחס לחלקו שלו, ומצד כך, כמובן שבכללות עבודת כל אדם היא תרי"ג מצוות, אולם כמו שידוע וברור האדם לא יכול לקיים את כל התרי"ג, שהרי בהכרח שהאדם אינו יכול להיות גם מלך וגם כהן גדול וגם מחזיר גרושתו. אולם בכללות עבודת האדם תרי"ג מצוות, ובפרטות לכל אחד יש את חלקו שלו. זוהי שלמות אחת. והשלמות השנייה היא, ההתדבקות מכח ההתבטלות, שע"כ נדבקים ונכללים בו יתברך שמו. כאן האדם מגיע להתבטלות השלמה, זוהי הגדרת החיים.

■ המשך בע"ה בשבוע הבא - מתוך סדרת שיעורים על ספר "דעת תבונות"

פרק ד' | כח ההתבוננות

החשיבות לחדד אצל הקטן את כח החילוק וההבדלה

על כן ראוי לאב והמחנך לחדד אצל הקטן את תפיסת ההבדלים.

ואמנם על אף שיש את סדר ומהלך החיים שפועל בנפשו של הקטן גם אם לא נלמד אותו כמעט כלום. שהרי מציאות החיים היא, שהוא נפגש ומתחכך עם הדברים שבבריאה, מושיט ידו אליהם ממשש אותם ומנסה להרכיב אותם וכדו', וכך הוא מגלה את הדברים בכוחות עצמו, כל אחד לפי רמת הכרתו. אך מצד הגדול המחנכו מונח כאן הענין לחדד אצלו את תפיסת ההבדלים.

אנו הרי רואים בבני האדם בגדלותם, שיש מי שכח ההבדלה שלו - ה"דעת דהבדלה" אצלו גדול ומדוייק וחד מאוד, עד כדי שהוא יכול לקחת שני דברים הנראים דומים כמעט לחלוטין, ולמצוא ביניהם תילי תילים של הבדלים וחילוקים, ולהוציא נפק"מ מכל אחד. ויש מי ששכלו יותר גס, וכאשר מראים לו דברים שהם שונים אך מעט דומים, הוא כוללם כאחד והדברים שווים בעיניו.

הווית האדם מתחילה כשהוא קטן, וככל שבזמן קטנותו תתחדד אצלו ההבחנה הדקה לחלק, כך בגדלותו כח ההבחנה לחלק בין דברים יהיה מחודד יותר. אך כאשר זה לא נעשה בקטנותו, על אף שאפשר לעשות זאת גם בימי הגדלות, אבל הדקות של הגירסא דינקותא חסרה.

ההיגררות אחר החברה מכח הפרטות דכללות

צריך להבין, שהכח הזה בנפשו של האדם, יוצר השלכות רבות מאוד. ונזכיר דוגמא אחת יסודית עד מאוד.

טבעם של קטנים (ולצערנו גם של הרבה גדולים שחיים בעולם של קטנות) הנמצאים במסגרת של חברה, שהם נמשכים באופן טבעי אחר החברה כמעט לחלוטין. מדובר כמובן על רוב בני האדם, ישנו אמנם מיעוט של מיעוט בני"א שכמעט שאינם נמשכים אחר החברה, חלקם משום שיש להם אופי עצמי מחמת עקשנות, חלקם משום שהם ביישנים ועומדים כמציאות לעצמם, ויש כאלה שהם באמת בעלי דעה ישרה, אבל הם מעטים ממש נער יספרם. בדרך כלל טבעו של קטן, שאם יש איזה שהוא מהלך בחברה, הוא נע לשם כמעט לגמרי. היכן הוא שורשם של דברים?

הסיבה הכללית היא, שבהיות והקטן חסר בדעת שלמה, ממילא הוא פחות יודע להתבונן בדברים ולהעמידם על אמיתותם, וזה נכון. וכמובן שיש עוד כל מיני סיבות להגררות אחר החברה, כגון שלא נעים לו מהחברים וכדו', אך לא בהם אנו עוסקים. הסיבה המדוייקת יותר קשורה ממש לסוגייתנו. ■ המשך בע"ה בשבוע הבא - מתוך

סדרת שיעורים "דע את תורתך דרכי הלימוד"

אבד | כי גוי אבד עצות המה

כתיב (דברים לב, כח) כי גוי אבד עצות המה. ואמר בפסיקתא זוטרתא על אתר, אמר הקב"ה, איבד ישראל עצה טובה שניתן להם מהר סיני. ואין עצה אלא תורה, שנאמר, לי עצה ותושיה. וכן הוא בספרי שם בשיטת ר' יהודה, וישטת ר' נחמיה שם כלפי אוה"ע, אבדו אוה"ע ז' מצות שנתתי להם, ועיין כד הקמח, ציצית. כי גם העכו"ם שהם גוי אובד עצות וגו', מתעסקים במקצת המצות המושכלות. ועיין רמב"ן (שם לב, לב) כי ישראל מודים ומתודים ועושים תשובה בעת צרתם לאמר, ולמה מצאתנו כל זאת (שופטים ו, יג) אבל העכו"ם אובד עצות, אין לו לא עצה ולא תבונה, רק הולך אחר ע"ז שלו וכופר בשם הנכבד לעולם, כי כן ירש מאבותיו. ועיין אורה"ח שם שאין חשש שיקחו אומות מוסר מישראל, שראו מה עלתה להם, כי אבודים הם מעצות אלו. ועיין רש"ר הירש שם, שיועצים העצה שתביא לידי אובדנם.

ועיין צרור המור (שם) וישראל גוי אובד עצות המה, ואומרים שעצת ה' אינה טובה. וזהו אובד עצות, שאובדים העצות. ועיין אלשיך שם, כי העצות אבודות אצלם, ואשר מיעץ אותם טובה, מאבד עצתו. ומהותה של איבוד עצה, עיין רש"ר הירש (שמות, פ"ב פכ"א, ד"ה ויואל) ויואל, גמר בלבו וכו'. ונואל, בבנין נפעל, וציין לפי ביאור זה סיכול ועיכוב בהחלטות, להיות אובד עצות בלא יכולת להחליט. ועיין מלבי"ם שם, עצה הוא הדבר שיש לו להימין ולהשמאל, ורק בכח הדעת יכריע לצד אחד, לכן עצה ודעת אחד הוא. ולפ"ז כאשר נאבד העצה אין להם יכולת להחליט. ועיין עוד, כי לא די שאין להם מעצמו עצה ודעת, אלא גוף כישאלו עצה מאחרים יאבדו העצה. והבן שאיבוד עצתן של ישראל הוא השורש לאיבוד אצל אוה"ע, כמ"ש (חגיגה ה' ע"ב) כיון שאבדה עצה מבנים, נסרחה חכמתן של אוה"ע.

ועיין ליקוטי מוהר"ן (תנינא תורה ה, ג) ולדלות ולגלות המים הנ"ל, דהיינו העצות, לזה צריכין איש תבונות, בבחינת מים עמוקים עצה בלב איש ואיש תבונות ידלנה. וזש"כ, כי גוי אבד עצות המה ואין בהם תבונה, כי כשאין תבונה עצתו אבודה. כי התגלות העצה ע"י איש תבונה כנ"ל. ואיש תבונות הוא מי שיש לו נשמה בבחינת, ונשמת שדי תבינם. ולכך עכו"ם שאין להם מדרגת נשמה אין להם עצמה (ומן התבונה נמשך דעת לז"א ומשם העצה, כנ"ל. בחינת כליות יועצות, נה"י עליון יועץ לתחתון, מנה"י של תבונה נעשה דעת

פרק ב' | קשר חיצוני ופנימי

העבודה המעשית בהכרת הרצונות

לכל אחד ואחת מאתנו ישנם רצונות רבים, לחלקם אנחנו יותר מודעים ולחלקם אנחנו פחות מודעים, ואת כולם צריך לברר, ולכן למעשה מומלץ –

א.שכל אחד ואחת יקח דף ועט ויכתב את כל הרצונות שהוא רוצה, כמובן שא"א להגיע לכל הרצונות כולם, אבל כל אחד ואחת לפי מה שהוא מכיר את עצמו רושם את הרצונות שהוא רואה ומכיר שיש לו בתוך עצמו. (במסגרת שיעורים זו מומלץ לעשות זאת במשך חודש)

בשעה שהאדם יושב בזמן שקט הוא בוודאי יזהה לפחות חלק מהרצונות וירשום אותם, וכן במשך היום בכל פעם שמתעורר עוד סוג של רצון שלא חשבנו עליו בתחילה נרשום אותו, לאט לאט האדם מגלה עוד ועוד רצונות שקיימים בעומק הנפש אלא שהוא לא שם ליבו אליהם והוא רושם אותם וכך יצטברו אצל כל אחד ברשימה עשרות רצונות ואף מעבר לכך. אפשר לערוך את הרשימה בצורת חלוקה של רצונות רוחניים ורצונות גשמיים, או ע"פ חלוקה של רצונות טובים לעומת רצונות שאינם טובים.

ב. אחר שרשמנו את הרצונות שלנו אנו מנסים לערוך הדרגה ברשימת הרצונות, מהו הרצון הראשון הכי חזק שאני רוצה מהו הרצון השני, מה השלישי וכו'

אנו מדגישים גם אם האדם חושב ויודע שהדירוג הנכון והאמיתי צריך להיות באופן אחר אעפ"כ הוא רושם ומדרג לפי מה שהוא באמת רוצה ולא לפי מה שצריך לרצות. כל אדם אמנם צריך לדעת את הרצון והנכון אך צריך לדעת ולהכיר איפה אני נמצא ובאיזה דרגה אני אוחז.

העמדנו א"כ שתי שלבים בבירור מערכת הרצונות: שלב ראשון – זיהוי וכתובת כל הרצונות שקיימים בנפש כל אחד ואחת עד כמה שהוא יכול להגיע במשך חודש, לא לעשות זאת בפעם אחת כי בפעם אחת אי אפשר לזהות את כל הרצונות אלא אפשר בפעם אחת לרשום את כל הרצונות היותר גלויים באותה שעה ולאט לאט להוסיף עוד רצונות המתגלים עד שנגיע לכלל הרצונות, אע"פ שכפי שהזכר לעולם לא נגיע לכתוב את כל הרצונות הקיימים אלא כל אחד עד כמה שידו מגעת לפי ערכו.

והשלב השני – לאחר מכן לערוך סדר ברשימת הרצונות ולדרג מהו הרצון הראשון, מה השני וכו'

כאמור רב רובם של בני אדם מזהים את הקשר שלהם עם עצמם דרך מערכת הרצונות, ולכן כאשר האדם מברר מהם רצונותיו ומברר מהו הרצון החזק ביותר ומה פחות וכו'. אז הוא גם מתחיל לזהות ולהכיר יותר ויותר בבירור את הקשר שלו עם עצמו שע"פ מערכת הרצונות (זה לא המכוון והתכלית אבל זהו השלב הנוכחי) כי הרצון החזק ביותר שיש לו במערכת הרצונות זהו הכח שקושר אותו לעצמו באופן החזק ביותר. וכן על זה הדרך בתוך הדרגת קומת הרצונות לפי חוזק ותוקף הרצון האדם מזהה מתוך מה הוא קשור לעצמו. וככל שיהיה יותר ברור לאדם מה הם רצונותיו ומה היא ההדרגה של הרצונות כך הוא יותר יזהה את הקשר שלו עם עצמו במערכת זו. ■ המשך בע"ה בשבוע הבא – מתוך קובץ שיעורים על תפקידן

של בנות ישראל.

אבד | כי גוי אבד עצות המה

לתחתון). ועיין שפת אמת (פורים תרנ"ט) ואין בהם תבונה, ס"ת המן. והוא שורש ביטול העצה שיועצתיו גרמו לו מיתתו וכליון זרעו.

ועיין אמרי אמת (ימים ראשונים של פסח תרע"א, ליל ב) איתא במסורה, ארמי אבד אבי, אובד עצות המה, היינו שההסתר הוא כפי שיש עצות כנגדו. וזש"כ (תהלים יג, ב) עד אנה תסתיר את פניך ממני עד אנה אשית עצות בנפשי. ועיקר מדרגת עצה מתגלה ביעקב, דעת, כנ"ל. ולכך אמרו (שבת פט ע"ב) לא בסבי (אברהם) טעמא, ולא בדרדקי (יעקב) עצה. שההסתר כפי עצות שיש כנגדו, כנ"ל. ומאידיך כל הש"ס גילוי לי עצה ותושיה, מדרגת יעקב כנ"ל, אמרו בה פעמים הרבה, עצה טובה קמ"ל.

ואף שאמרו (מגילה יב ע"ב) מיום שחרב ביהמ"ק וגלינו מארצנו ניטלה עצה ממנו (והוא אמיתת הדבר ולא רק תשובה לאותו רשע), מ"מ אמרו (שם ט ע"א) מעשה בתלמי המלך שכינס ע"ב זקנים, והכניסן בע"ב בתים, ולא גילה להם על מה כינסו, ונכנס אצל כל אחד ואחד וא"ל, כתבו לי תורת משה רבכם, נתן הקב"ה בלב כל אחד ואחד עצה, והסכימו כולן לדעה אחת. והוא שבשעת גזירה מתעורר אור השורש, כי הצרה כונסת הכל לשורש, בבחינת לך כנוס את כל היהודים וצומו עלי, שנעשה צמצום והכל מתכנס לשורשו, ואזי נעשה תוקף וריבוי של אור, והוא מעין שעת המיתה, תוסף רוחן יגועון ואל עפרם ישובון, ולכך זכו לעצה אחת, מכח דעת אחת.

ועיקר גילוי של אבד עצות מתגלה אצל אחיתופל. כמ"ש (ברכות ג ע"ב) יועץ זה אחיתופל. וכן הוא אומר, ועצת אחיתופל אשר יעץ בימים ההם כאשר ישאל איש בדבר אלקים.

ושורש העצות בחלום, וזה יועץ דקדושה יוסף. פותר לחלום, ובזה יועץ. והיפוכו, בקלקול אחיתופל. כמ"ש (שם, נה ע"ב) ולאדם רע אין מראין לו חלום רע וכו', וכל שנותיו של אחיתופל לא ראה חלום רע. ובקדושה יוסף אות ברית קודש וכנגדו אחיתופל כמ"ש (סנהדרין קא ע"ב) אחיתופל ראה צרעת שזרחה לו על אמתו, הוא סבר איהו מלך, ולא היא, בת שבע בתו הוא דנפקא מינה שלמה. אמתו, לעומת יוסף. וסופו של אחיתופל אבד עצות כמ"ש (שמואל יז, כג) ואחיתופל ראה כי לא נעשה עצתו ויחבש את החמור, ויקם וילך אל ביתו אל עירו, ויצו אל ביתו ויחנק וימת. ■ המשך בע"ה בשבוע הבא-

בלק | ב-ק

בלק, ב-ק-ל. אמרו חז"ל בפרק המפקיד, אדם רוצה בקב שלו יותר מתשעה קבים של חברו. והיינו שהמדרגה שלו הוא מדרגת "קב". וזהו מקום הבית קיבול שלו, קב-ל. וכל מה שמקבל נכנס לתוך לתוך קב זה, וקב זה מתרחב לפי רוב השפע. וההתרחבות של קב הוא הוא בחינת קבץ, כי כח הקב מקבץ את החלקים ומקרבם זה לזה. קרב, קב-ר. וקרבתם של החלקים זה לזה ע"י הקב, הוא בחינת חבק, ח-קב, שהם חבוקים וקשורים זה לזה. ויתר על כן נעשים דבוקים זה לזה דבק, ד-קב. ודבר זה ביחוד בעיסה הנעשית מקמח ומים שמתאחדים זה בזה ואזי נקרא שמו בצק, צ-קב. והוא בחינת חבוק, קב-חוק, שעליו אמרו בשלהי מדות, בא חבוק והעמידן על אחת, וצדיק באמונתו יחיה, וכח להגיע לאחת הוא מכח הקב. ותנועת הכח לדבק זה עם זה הוא בחינת בקש, קב-ש, הביקוש מצרפם. וזהו סוד הקרבן, קב-רן. קרוב חלקים זה לזה. ודבר זה מתגלה בענבים שכאשר נסחטים נקרא יקב, י-קב. כי הענבים צורת אשכול, ודרשו בתמורה, איש האשכולות, איש שהכל בו. כצורת אשכול שמתחיל לעילא בריבוי, ולמטה במקום סופו, עקבו, נעשה מאוחד, אחד. יקב, נודע, ר"ת, יחוד- קדושה- ברכה. והוא בחינת יעקב, יע-קב, שמקום העקב, מקום הפרוד, מאחד הכל, בחינת "האספו, ואגידה לכם את אשר יקרה אתכם באחרית הימים", והיינו שבאחרית יהיה "האספו". ושורש צרוף זה מתגלה במקום הצר ביותר, צואר, צר-אור, ששם הכל מתאחד. והוא בחינת בקבוק, קב, קב-ו. צואר הבקבוק כנודע. והוא בחינת הקשבה, קשב, קב-ש, שהמקשיב מחבר כל מה ששומע לנקודת התמצית, לקב שבדברים. וכאשר זכר משפיע לנקבה, נקב, נ-קב, הוא משפיע לקב שבה, הנקראת נקודת ציון. ולהיפך כאשר רוצים לבטל דבר ולהזיקו, נוגעים בדבר העצמית שבדבר שהוא בחינת קב. ושורש לתפיסת היזק זה נקרא עקרב, רע-קב, שקשה מנחש כמ"ש בברכות, מפני שנוגע בשורש נקודת הקב. והוא בחינת קבה, לשון קללה, כי המקלל מקלל את שורש הקב שבדבר. ובעיקר דבר זה מתגלה אצל בלק קב-ל, שבקש לקלל את בני ע"י בלעם. וכן סופו של אות מעשה ע"י עצתו של בלעם לפתותם בעריות נעשה בקובה, דייקא. ואחריתו כמעט של כל אדם מיתה, קבורה, קבר, קב-ר. כי שם מתכלה ע"ד כלל, ונשאר רק בחינת קב שבו. כי רקב עצמות. רקב, ר-קב. ומה שקנא בזולתו נרקב, ומה שנשאר רק חלקו עצמו, אדם רוצה בקב שלו, ומה שרצה בט' קבים של חברו נרקב, ונעשה בוקה ומבולקה, מלשון קב. ובחינת היזק זה נקרא קטב מרירי, קטב, קב-ט. ועיקר הרחבתו של אדם ע"י אכילתו, ובית קיבול האדם הקבה (וקורבן) וכאשר האדם מת אין הרחבה של קבה, ונשאר רק קב כנ"ל.

ולעת"ל כתיב "אז יבקע כשחר אורך" יבקע, קב-עי. אותיות יעקב כנודע, שנולד מרבקה, הר-קב, ותחילת הארה זו, כשחר אורך, הוא בבחינת ברק, ר-קב, שיחזור ויאיר הארת הקב (מתוך עצם הלוח) ועי"כ יחזור ויתרחב מתוך חלקו שלו דייקא. ומה שהשתא נתגלה בדור ההפלגה מצד הקלקול שמצאו בקעה, בקע, קב-ע, ושם נחלקו לע' לשונות, קב-ע, לכל אחד יש קב לעצמו, אולם לעת"ל כתיב אז האפוך את העמים לשפה ברורה, כולם יתאחדו יחד.

שרשי התיבות המרכיבות מאמר זה: אבק, בקש, קב, קבה, דבק, קבץ, קבר, בזק, בקע, בקעה, בקר, קרב, קרבן, בוקה, בקע, יעקב, יקב, בלק, בצק, בקבוק, בקי, קרוב, ברק, נקב, נקב, חיבק, קטב, קבץ, קצב, רבקה, רקב, חבוק, קבל, קשב, עקב, עקרב, קבה, קורבן. ■ המשך בע"ה בשבוע הבא- נכתב על ידי הרב שליט"א במיוחד לעלון זה

אור א"ס

עיין אבן עזרא (יואל, פ"א פ"ז) אגרוף, והאל"ף נוספת (וכן כתב הרמב"ן שמות כא, יח). סוד אלופו של עולם, אור אין סוף, נוסף. כי בתוך החלל, צמצום הוא ללא אלף, גרוף, וכאשר מאיר אור א"ס לתוכו, נעשה אגרוף. ועיין ספר הבחור (מאמר ג') האלף תבא נוספת בהרבה מקומות, ועל הרוב היא נקודה בסגול, כמו אצבע, אשנב, אשכול, אגרוף. ולפעמים בפתח, כמו אבנט, אברך, אכזיב. ועיין רד"ק שכתב ערך אגרוף, בערך גרף, ופירש מפני שהאל"ף נוספת. ועיין רש"ר הירש (משפטים כא, יח) "גרף": לאסור ולקבץ יחד דברים פזורים, ומכאן "אגרף": יד קמוצה.

צמצום

יסוד תנועת קיפול אצבעות בצורת אגרוף יסודו צמצום. ונודע שיטת חב"ד שצמצום היינו העצמת האור שנעשה ריבוי של תוקף אור במקום אחד, וזהו שורש האגרוף.

ועוד. צורת קמיצה, וצורת אגרוף קרובים אהדדי. ועיין (תוספתא כלים פ"ז ה"ב) אגרוף שאמרו, וכו', ר' יהודה אומר, מניח אצבעו על גודלו, כופל, חוזר ומוריד.

קו

תחלה יצא הקו מאור א"ס וחזר ונתעגל ועשה עיגול כתר, ונעשה חלון (שצורתו עגולה) שדרכו ממשיך הקו לירד לחכמה וכן בכל י' עיגולים, כנודע. ותנן (כלים פ"ז מ"ב, ע"ב) עיין בכורות לו ע"ב) מאור (חלון) שלא נעשה בידי אדם (ושורש חלון ראשון ע"י הקו, כנ"ל, בידי שמים), שיעורו מלא אגרוף גדול, וזהו אגרפו של אבטיח. א"ר יוסי וישנו כראש גדול של אדם. ראש צורת עיגול, וע"ש כן נקרא גלגלת (ועיין ערך אבטיח ששם נתבאר הגדרותיו בהרחבה). והבן שהפתח נעשה ע"י הקו, אולם צורתו עיגול. ולכך צורת הפתח עגול, כראש גדול של אדם. כי הפתח עצמו בצורת העיגול.

והבן. ועיין סוכה כא ע"א ברש"י ד"ה כמלא אגרף, ששיעור אהל כשיעור פתח, עיי"ש היטב. ופתח זה נעשה ע"י הקו, שבתוכו מימי האור העליון. ועיין (אהלות פ"ג מ"א) אלו הן שירי המאור, חלון שסתמה ולא הספיק לגומרה, חררוהו מים וכו'. שיעורו מלא אגרוף. המים גורמים שלא ישלים צורת העיגול וישאר פתח - חלון.

עיגולים

עיין מאירי (ביצה לד ע"א) וענין פחיתת הנר הוא, שהיוצר מגבל את העפר ועושהו חמרים חמרים קטנים עגולים ושטוחים, וקורין להם בלשון תלמוד ביצים, ואח"כ לוקחן אחד אחד ותוחב אגרפו בתוכו ועושה בו חקק על פני כל עגולו, ואח"כ אופה בכבשן ונעשה כלי הדליק בו את הנר.

יושר

אגרוף. א-ג-פור. מאחד, קו אחד, נעשה ג' קוים. ואח"כ נתפורר לריבוי גדול. וז"ש (תוספתא כלים פ"ז ה"ב) אחרים אומרים משמו (של ר' יוסי, מהו שיעור אגרוף) טפח ושליש טפח. והבן שיש ג' קוים, שלש. וכאשר נעשה פרור נעשה שליש. וזהו טפח ושליש. טפח, טופח ונתפשט, ואזי נעשה ריבוי, ושליש טפח, ריבוי של פרור. ועוד. עיין דברי חמודות (הלכות קטנות, הלכות ס"ת) והלא אין קשר האמצעים של כל הדי' אצבעות מכוונים אלא זה עולה זה יורד, ואין נמדד בהם כאחד אלא א"כ שנאמר שהאצבעות מחוברות וכפופות לתוך היד כאדם הקומץ ועושה אגרוף, ואזי נמצא כל הקשרים מכוונות בשורה אחת.

שערות

נקרא כן בשורש העליון מלשון השערה שלמעלה מן השיעור. ומהצד התחתון לשון שיעור, כמ"ש בזה"ק (עיין זוה"ק בלק קפח ע"ב) (שערה בה"א, אתר ידיע הוא דשיעורא דה"א. וזה שיעור שעורה. ועיין רד"ק (יחזקאל פ"ג פ"ט, ד"ה בשעלי שעורים) שכר מעשיהן ששואלים בהם נותנים להם מלא אגרוף שעורים. והוא מדרגת "אלו דברים שיש להם שיעור". וכן גבי קרבן העומר הבא מן השעורים אמרו (עיין רע"ב מנחות פ"י מ"ג) כורכים וקושרים ראשי שבלים מלוא אגרוף.

ועוד. שער בהיפוך אותיות רשע (עיין להלן ערך קטן חסד), והוא בחינת עשו הרשע, כולו כאדרת שער. ועיין מצודות דוד (ישעי' נח, ד) באגרוף רשע: כי כשמכה בה קרויה אגרוף רשע.

אזן

בה נתגלה אות ה', ונעשה חיבור של כל ה' אורות יחדיו. וזהו בחינת שורש האגרוף שמקבץ כל ה' אצבעות יחדיו. ומצד כך נקרא אגרוף בול (עיין שבת קכח ע"ב ובר"ן שם, וטור או"ח של"ב, ועוד רבות). מלשון בלול, שבולל כל האצבעות יחדיו. עיין מחברת מנחם (אות ב', בל) בל מתחלק ליי"א מחלקות וכו', הרביעי, בלולה בשמן, וכו', התשעי ונבלה שם את שפתם (בראשית יא, ז) בלל ה' את שפת כל הארץ (שם, ט). ובדקות יותר אגרוף בצורת ענפים, כי כף היד בצורת גזע העץ, והידיים בצורת ענפים. (עיין ספר השרשים ערך גרף ועוד ראשונים). וכן בול נקרא עץ. עיין ספר השרשים ערך בול.

חוטם

אגרף אותיות אף-ג"ר. כי שורש התוקף שבאגרוף יונק כחו ממדרגת חוטם, ובעיקר מחטם שמאל. וז"ש (כלים פ"ז מ"ב) שאגרפו של אבטיח כראש כל אדם. ראש כל אדם בחינת מוחין,

ג"ר, כנודע. ובפרטות יניקתו מחוטם שבראש כל אדם, ובכללות מעצם הגלגלת, שצורתה צורת אגרוף המתעגל.

פה

פרעה, פה-רע. ועיין אגרת הנודעת מר"ש מאסטורופלא בספר ליקוטי שושנים. כי אמרו בעלי קבלה מעשית, שיש שלשה אלפים ומאתים ושמונים מלאכי חבלה הממנים להכות את הרשעים ולהענישם בגיהנם ולטהרם מעונותיהם, וע"ז נאמר "ולהכות באגרוף רשע", כי אגרוף רמז (א-ג) שלשה אלפים, (שר) מאתים ושמונים, וע"י נלקה גם פרעה הרשע. ואומר אני הכותב שזהו סוד נפלא, כאשר הוא נכתב במנין ומספר, דם, צפרדע, כנים, ערוב, דבר, שחין, ברד, ארבה, חשך, מכת בכורות, אלו י' המכות כאשר כתבתי אות באות עולם שלשה אלפים ומאתים ושמונים.

עינים - שבירה

שורש המיתה. ועיין רמב"ן (שמות כא, יח) והזכיר הכתוב שתי הכאות, אחת קשה והיא אבן, ואחת קלה והיא האגרוף, לא תמית בה על הרוב (אולם פעמים ממיתה) וכו'. ובמכילתא, ר' נתן אומר, הקיש אבן לאגרוף ואגרוף לאבן, מה האבן שיש בה כדי להמית, אף אגרוף שיהיה בו כדי להמית. גרף - פגר, מת.

ועוד. שבירה באורות העינים יצר "כסות עינים". ועיין צרור המור (דברים פ"ל, פ"ו) ולהכות באגרוף רשע, ואומר באגרוף, לרמז שהם אינם מכים באבן בענין שיוכר רשעתם, אלא באגרוף הנמוח, בענין שלא יכירו רשעתם.

ועוד. אגרוף בגימ' רפ"ד, פרד, עלמא דפרודא. סט"א תחלתו אחדות, אגרוף, אחדות האצבעות. וסופו פרוד, הכאה. ועיין רבי אברהם בן הרמב"ם (שמות כא, יח) באגרוף, אמר המפרש "שאדק" (בערבית) היינו השבירה. ועיין ב"מ (צ ע"א) שמביא בול (מלא אגרוף) מאותו המין מפני מראית העין. עיין ריטב"א חדשות שם.

עתיק

עיין ספר השרשים לרד"ק. גרף - נחל קישון גרפם (שופטים ה, כא) תרגום ואת העים (שמות לח, ג) וית מרגפתא. ודומה לו בדברי רבותינו (פסחים נה ע"ב) גורפים מתחת רגלי הבהמה. ולשון העתקה ממקום למקום נקרא גרף.

אריך

אריך - אורך, אור-ך. התפשטות האור, זה שמו זה מהותו. והבן שמצד הספירות נקרא כתר, בבחינת ישת חשך סתרו. אולם מצד הפרצופים, נקרא אריך לשון הארה. כי כתר בסוד נקבה, כותרת סביב, נקבה תסובב גבר, ואריך בסוד יושר, אורך זכר. ונקרא זכר מלשון זך-אור. ואמרו (כלים פ"ז מ"ב) ומאור שלא נעשה בידי

אדם, שיעורו כמלא אגרוף גדול, וזהו אגרוף של בן אבטיח, אמר ר' יוסי ישנו כראש גדול של אדם. והבן ראש של אדם, גולגלת, כתר, חשך. כי מאור שלא נעשה בידי אדם, מצד אדם ראוי שיהא שם חשך. אולם מצד אגרוף, כח המתפשט ומתרחב ואין מי שיעכב בעדו, הוא בחינת אריך אור-ך, מאור. ועיין שבת (סז ע"ב) ת"ר נותנין בול של מלח לתוך הנר בשביל שתאיר ותדליק. ועיין בר"ן (שם נא ע"ב בדפי הרי"ף) בול של מלח, אגרוף של מלח.

אבא

אגרופו של בן אבטיח כראש כל אדם (כלים פ"ז מ"ב), והיינו שאצל בן אבטיח חג"ת, ידים שלו, במדרגת חב"ד, ראש של כל אדם. והשורש, כי תחלה היו חכמה ובינה דכללות מושרשים בחכמה ובינה דאריך. ובעת השבירה נפלו אחוריהם למקום ז"ת. ובתיקון נעשו או"א והלבישו לזרועות של א"א. ונמצא שזרוע ימין שמולבש עליו אבא, שורשו בראש, בחכמה דאריך. וזהו אגרופו של בן אבטיח, ונקרא בעלי אגרופין בעלי זרוע, כלומר זרוע זו שורשה בראש, כנ"ל.

אמא

עיין מהר"ל (סנהדרין מט ע"א ד"ה ד' מאות) ולכך היו לו (לדוד) ד' מאות בני יפת תואר שנולדו מן האומות, והם בעלי אגרופין של דוד, שהם יותר מוכנים לזה (כמ"ש, כי הכח והזרוע יותר לאומות, וכמ"ש (גיטין נו ע"ב) אין מלחמה נוצחת אלא א"כ יש בה מזרעו של עשו), כי כח ישראל היו להם מצד אביהם, וכח האומות מצד אמם, ובזה היו נוצחים. והבן שנצחון מכח עשו, בחינת ארבע מאות איש עמו, וכנגד כך היו לדוד דייקא ד' מאות בעלי אגרופין.

ד"א

ו"ק. ועיין מנחת שי (ישע"י פנ"ח פ"ד) באגרוף, ברוב ספרים כ"י מדיוקים ודפוסים ישנים חסר וא"ו, ובמסורת, ב', מחברו באבן או באגרוף, וגם הוא חסר. והבן שהיד יש בה ה' אצבעות ועם היד עצמה השישית, צורת וא"ו. ושורשו ז"א, ו"ק, כי שורש כח האגרוף אינו רק מכח אצבעות אלא מכח עצם היד. וכאשר חסר וא"ו נגלה רק ה' אצבעות ללא עצם היד. ובדקות כאשר מתחברים נעשה יחוד ז"ן שהם בחינת ו"ה כנודע.

נוק

בית - אהל. ועיין (סוכה כא ע"א) מודה ר' יהודה במלא אגרוף. וברש"י שם, אהל שרחב כמלא אגרוף שהוא יותר מטפח, מודה ר' יהודה שאע"פ שאינו עשוי בידי אדם חשוב להיות אהל וכו'. ■

המשך בע"ה בשבוע הבא - נכתב על ידי הרב שליט"א במויחד לעלון זה - להארות, הערות,

והוספות: rav@bilvavi.net

שאלה

התקשרות לצדיק, ובענין התמימות

שלום לכבוד הרב,

ברצוני להביע הערכה עצומה על תורת חיים שהרב
נותן לנו, פשוטו כמשמעו.

וזאת בשמי, ובשם תושבי רכסים, שחיים מתורת הרב.

א. שאלתי לרב, ידוע הנושא של הצדיק שכתוב
בספרים הקדושים, כגון הנועם אלימלך ועוד. האם כל
ישראל מוכרחים לדרך הזו?

ב. ואם כן מזה אומר למעשה ההתקשרות לצדיק,
ואיך עושים את זה?

ג. והאם בדווקא צדיק שחי או אפילו שנפטר?

ד. האם צדיק אחד לכולם או שכל אחד יש לו את
הצדיק שלו שמקושר אליו?

ה. מהי הגדרת התמימות לפי הליקוטי מוהר"ן?

ו. והאם זו התמימות שמדוברת בתורה על אברהם
אבינו: "התהלך לפניי ועל יעקב: "איש תם"?

תודה רבה על הכל, אוהב את הרב.

תשובה

בס"ד

א. משה קבל תורה מסיני ומסרה ליהושע, וכו'. ומצד
כך יש ב' ממוצעים כביכול בין ישראל לאביהם
שבשמים. א. משה - צדיק. ב. תורה. ובכללות דרך
החסידות נוטה לממוצע של צדיק, ודרך הליטאים
יותר נוטה לממוצע של תורה.

ב. התקשרות בלבושי הנפש. מעשה - לעשות כפי
שצוה. דיבור - לדבר אודתו ולדבר את דברי תורתו.
מחשבה - התבוננות בשיטת הלך מחשבתו, מהלך
דברי תורתו.

בעצמות הנפש. מדות - לדבוק במדותיו, ובפרט
במדה העיקרית שבה דבק בחייו. מוחין, לדבוק בפני-
מיות תורתו, באחדות המתגלה בתורתו.

בעצמות הנפש הפנימית - התקשרות נפשית ותקיעת
דעתו בנשמת הצדיק.

ג. אפשר אף בצדיק שנפטר. ובפרטות, יש התקשרות
באופן של הלבשה בגוף וזהו רק לצדיק שחי השתא
בעוה"ז, ושם נוסף אופן של התקשרות, של גדולה שי-
מושה יותר מלימודה. ויש התקשרות לנשמת הצדיק,
ללא התקשרות הגוף. והממוצע, צדיק שנפטר ועולה
למקום קבורתו.

ד. יש צדיק פרטי, והוא כל אחד לפי שורשי נשמתו
תו, ויש התקשרות לצדיק הדור שחי בדור זה, אולם
אפשר להתקשר אליו אף אם אינו יודע מיהו. עיין ספר
הזכות (לבעל החידושי הרי"מ פרשת תצוה). וכן ליקו-
טי הרי"מ, ערך צדיקים. ואופן ההתקשרות בתקיעת
דעתו ונפשו למדרגת צדיק. ויש התקשרות לצדיק
הכולל, והוא נשמת משיח.

ה. החכמה מאין תמצא, חכמה הבאה מתוך תמימות,
ולכך מביאה לתמימות. ושורשה תמימות עם הבורא,
תמים תהיה עם ה' אלקיך. ומתפשט לתמימות בתורה,
תורת ה' תמימה. ומתפשט לתמימות בצדיק בחינת
נח צדיק תמים. וזו תמימות שהיא מקור לחכמה. ויש
תמימות למעלה מכך תמימות בעצם. תמימות עצמית,
תמימות לשם תמימות.

ו. התמימות שנאמרה ביחס לאברהם היא ביחס לאות
ברית קודש. התמימות שנאמרה אצל יעקב, היא
בחינת חכמה מאין תמצא, איש תם - יושב אהלים.
והתמימות בעצם, היא הארת משיח. ■ המשך בע"ה בשבוע

הבא - מהארכיון

נא לשמור על קדושת הגיליון

שיעורי "בלבבי" מופיעים ב"קול הלשון" בארץ 073.295.1245 | USA 718..295.1245

הצטרפות לרשימת העלון | לכל ענייני העלון | לקחת חסות עבור עלון: info@bilvavi.net

רכישת ספרי הרב: ספרי אברמוביץ - משלוח ברחבי העולם 03.578.2270 | books2270@moshebooks.com

ספרי מאה שערים רח' מאה שערים 15, ירושלים 02.502.2567 | ספרי אברמוביץ רח' קוטלר 5 בני ברק 03.579.3829